

BÚCSUVÉTELI

NEMZETI SZINHÁZI

ZSEBKÖNYV

1863-dik évre.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

KIADTÁK:

JAKAB ISTVÁN

ÉS

NAGY GYÖRGY,

A KOLOZVÁRI DALSZINTÁRSULAT SUGÓI.

KOLOZSVÁRTT, 1863.

Az ev. ref. főtanoda nyomdája bettivel.

KOLOZSVÁRI ORSZÁGOS NEMZETI SZINHÁZI

VÁLASZTMÁNY.Elnök: Hidvégi gróf **Mikó Imre.**

T A G O K:

Gróf Mikes János.	✦	Groisz Gusztáv.
Gróf Lázár Miklós.	✦	Páll Sándor.
Báró Huszár Károly.	✦	Gróf Eszterházi Kálm.
Nagy Elek.	✦	Wendler Frigyes.

Jegyző: Groisz Nándor.

Pénztárnok: Fülöp Sámuel.

Gazda: Olasz Károly.

NÉVJEGYZÉKE

a kolozsvári országos nemzeti színházi választmány
pártolása és **Follinus János** igazgatása alatti
dráma és dalmű társaságnak.

Igazgató: **Follinus János.**

Rendező: Paulay Ede.

Karnagy: Káldy Gyula.

Kartanító: Bokor József.

Ügyelő: Albisy László.

Könyvtárnok Nagy György.

Pénztárnok: Barkó Károly.

Színházi orvos-tudor Kálmán Isidor.

Működő egyének betűsor szerint.

F É R F I A K :

Albisi László.		Káldy Gyula.
Beczka János, festő.		Komáromi Lajos.
Boér János.		+ Nagy György, sugó.
+ Bokor József.		Paulay Ede.
Barkó Károly.		+ Palatkai Gábor.
+ Dalnoki Béni.		Rajz János.
Follinus János.		+ Szabó Mózes.
Ferdinánd Ignác.		Tótfalusi Gusztáv.
Gyulai Ferencz.		Török Károly.
10 Jakab István, sugó.		+ 70 Ürmény Lajos.
		Vadász József.

Összesen 21.

Könyves Máté, aggszínész.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

N Ő K :

Albisiné — Károlina.	✦	Láng Mari.
Boérné — Zsófia.	✦	+ Mátrai Mari.
+ Bokorné — Ágnes.	✦	10 Pataki Róza.
Baranyiné — Nina.	✦	Paulayné — Julia.
5+ Ferdinándné — Antonia.	✦	+ Szabó Pepi.
Follinusné — Antonia.	✦	+ Völgyi Berta.
+ Kovácsics Julia.	✦	

Gyermek szerepekre:

Follinus Aurél.

Follinus Oszkár.

Z e n é s z e k :

A helybeli cs. kir. katonai zenekarból **24** egyén.

Ruhatárnok: Rhúz Elek,
két segéddel.

Alsó diszitők: { Kovács József.
Szilassi Bálint.

Felső diszitők: { Bencze József.
Kecskeméti Elek.

Éjeli segédek: { Gazdag László.
Szabó László.

Házmaster és páholynyitó: Idősb Grau Frigyes.

Zártszéki jegyszedők: { Dézsikovics Ferencz.
Ifjabb Grau Frigyes.

Földszinti jegyszedő: Teluk János.

Karzati jegyszedő: N. N.

Fodrász: Nedoroszték János, egy segéddel.

Szinlaphordó és szertárnok: Id. Grau Frigyes.

Segédei: { Ifjabb Grau Frigyes.
N. N.

Színház-szolgák: { Winkler Adolf.
Teluk János.

• A szagtalan photogén világitást haszonbérlok:

Zsigmond Elek.

Popini Nándor.

Világosítók: { Körözi András.
Zágoni György.

A társaságtól elmentek névsora betű szerint.

Férfiak:

Barkó Lajos.
Gazdag Ambrus.
Nagy József.
Urlaki Antal.

Nők:

Bernát Róza.
Farkasné — Szidonia.
Lamás Amália.
Pajor Anna.
Szöllösi Piroska.
Szöllösi Róza.
Szerdahelyi Róza.

Játékrend, január 1863.

- 1-jén „Ujévi üdvözet“ allegorikai képlettel.
(Rákóczy Ferencz fogsága. Er. tört. dr. 5 felvon.)
- 3-kán Cid, a hon szabadító. Dráma 5 felvonásban.
- 4-kén Peleskei notarius. Eredeti bohózat 4 felvonásban.
- 5-kén Jó barátok. Vigjáték 4 felvonásban.
- 6-kán Árva Feri. Népszinmű, dalokkal 3 felv.
- 7-kén Tékozló. Tündérrege, dalokkal 3 felv.
- 8-kán Troubadour 2-dik felvonásának egy része és a
(3-ik felvonás. Varázshegedű. Operette 1 felv.
- 10-kén Fiesko és a genuai forradalom. Szomorujáték 5
felv. Gyulai Ferencz jutalomjátéka.
- 11-kén Lumpaci Vagabundus. Bohózat 3 felvonásban.
- 12-kén Kastély az országút mellett. Vigjáték 1 felv.
Rauchleithner Antal hangversenye 2 szakaszban.
- 13-kán Nem lehet kimenni. Vigjáték 3 felv. *először.*
- 14-kén Okos bolond. Vigjáték, kardalokkal 3 felv.

„népelőadás“

- 15-kén Koldusnő. Dráma 5 felvonásban.
- 17-kén Emánczipált nők. Vigjáték 3 felv. *először.*
- 18-kán Sikiósi leányok. Énekes szinmű 4 felvonásban.
Uj kiállítással és fegyvertánczszal.
- 20-kán Choissy kisasszony. Vigjáték 3 felv.

- Egy csésze thea. Vigjáték 1 felvonásban.
- 21-kén { Magándal „Fehér asszony“ czimű dalműből.
Borgia Lucretia 2-dik felvonása. Cantarelli jutalomjátéka és utolsó föllépte.
- 22-kén Uriel Acosta. Dráma 5 felvonásban.
- 24-kén Borsszem Jankó. Bohózat 3 felvonásban. Albisi László ügyelő javára.
- 25-kén Rokkant huszár. Népszimű 3 felvonásban.
- 27-kén Hamlet. Szomorujáték 5 felv.
- 28-kán Pütködsdi királyné. Eredeti népszimű 3 felv.
- 29-kén Londoni koldusok. Dráma 5 felv.
- 31-kén Nápolyi Johanna. Eredeti történeti tragoedia 4 felvonásban *először.*

Február.

- 2-kán Árgyil és Tündér Ilona. Tündérrege, dalokkal 3 felvonásban.
- 4-kén Tell Vilmos. Történeti dráma 5 felvon. Paulay Ede rendező jutalomjátéka.
- 5-kén Emánczipált nők. Vigjáték 3 felv.
- 6-kán Borgia Lucretia. Dalmű 3 felvon. Belke Mathild mint vendég.
- 7-kén { A Szirmaiak és Pintye Gregor, havasok királya.
Eredeti történeti szimű, kardalokkal 5 felvon.
Bokor József jutalomjátéka, *először.* A játékban előforduló kettős oláh-tánczot lejtik: Beczkai János és Völgyi Berta.
- 8-kán Politikus csizmadia. Bohózat 3 felv.
- 9-kén Nápolyi Johanna ismételtetett egy hozzáírt „prológgal“.
- 10-kén Leányvásár Debreczenben. Eredeti népszimű, dalokkal 3 felvonásban.
- 12-kén Neszei torony. Dráma 5 felv.
- 13-kán XII-dik Károly Rügen szigeten. Vigj. 4 felv.
- 14-kén Sámuel király. Eredeti történeti dráma 5 felvon. Vadász József jutalmára, *először.*

- 15-kén Nagydai cigányok. Népszimű 3 felvonásban.
 16-kán Don Juan. Vigj. 3 felv.
 17-{kán búshagyó kedd és hamvazó szerda —
 18-{ a színház zárva.
 19-kén A pénzarisztokraták. Szimű 5 felv. *először.*
 21-kén Tűz van! operette 1 felvonásban } *először.*
 Fehér hajszál Vigjáték 1 felvon. }
 Komáromi Lajos javára.
 22-kén Czigány. Népszimű 3 felv.
 24-kén Lecouvreur Adrienne. Dráma 5 felvonásban.
 25-kén Liliomfi, Népszimű, dalokkal 3 felv.

Népelőadás.

- 26-kán Port a szemébe. Vigjáték 2 felvonásban.
 Egy frakk kevés. Vigjáték 1 felvonásban.
 28-kán Kisértés vagy a házasság örvényei. Szimű 5
 felv. Paulayné jutalomjátéka, *először.*

Mározius.

- 1-jén Tnódi. Eredeti történeti szimű, dalokkal 5 felv.
 3-kán 1-*es* rendkívüli előadás. Felemelt ár.
 B. Appraxin Julia grófné föllépte a budai népszínház javára.
 Szigetvári Vértanuk első felvonása.
 Ernáni dalmű 3-dik felvonása.
 A gyertyatartó. Vigjáték 1 felv. *először.*
 Molnár György úr, a budai népszínház igazgatója és Bényei úr, a budai népszínház tagja, mint vendégek.
 4-kén 2-dik rendkívüli előadás. Felemelt ár.
 B. Apraxin Julia grófné utolsó előtti föllépte a budai népszínház javára.
 Bánk bán. Eredeti történeti dráma 5 felvonásban
 Molnár úr, mint vendég.
 5-kén 3-dik rendkívüli előadás. Felemelt ár.
 B Appraxin Julia grófné utolsó föllépte.
 Fél az örömtől. Szimű 1 felvonásban, *először.*

- Sevillai horbély első felvonásának egy része. Rá-
koczi-induló Berlioz Hector átirata szeri't. 2-dik
Rá'oczi Ferencz dráma első felvonása. Molnár és
Bényei, mint vendégek.
- 7-kén Tannhäuser Bohózat 3 felvonásban, *először.*
Szöllösi Piroska jutalomjátéka Felvo és között
„Vasmegyei kettős csárdás“ Szerzé és
betanította Szöllösi Szabó Lajos, tánczművész.
Lejtik: a Szöllösi nővérek.
- 8-kán Zsidó. Eredeti népszimű 4 felvonásban.
- 9-kén Szavalmi-zene- és ének akadémia 2 felvonásban.
Zsolky. Szimű 2 felv. A ref. főtanodai Zene-
egylet javára.
- 10-kén Narciss vagy Pompadour megbukása. Dráma 5
felvonásban.
- 11-kén Háromszéki leányok. Népszimű 3 felvonásban.
- 12-kén Tiltott portéka. Vigjáték 2 felv.
Egyikünk itt marad Vigj. 1 felvonásban, *először.*
Rajz János javára.
- 13-kán Richelieu, bibornok. Szimű 5 felv. *először.*
- 14-kén Béla futása. Első magyar dalmű 2 felv. Káldy
Gyula, karnagy által ujonnan hangszerelve. A
gyermekek ének-részét előadják a Follinus-test-
vérek. Dalnoki Béni jutalomjátéka.
- 15-kén Preciosa. Énekes szimű 4 felv.
- 16-kán Jótékony czélu szavalmi-ének- és zeneakadémia
2 szakaszban. A kalota-szentkirályi ref. egyház
fősegélésére. Összes bevétel 371 fr. 70 kr. Ki-
adás 114 fr. 82 kr. Tiszta 256 fr. 88 kr. Ez
összeget báró Radák Istvánné ő nagysága közben-
járása és nagylelkűsége 300 fra egészíté ki.
- 17-kén A szerencse gyermeke. Jellemrajz 5 felvonásban.
Nagy Lujza a kassai színész társaságtól, mint
vendég.
- 18-kán Vicomte Letoriéres. Vigjáték 3 felvonásban.
Nagy Lujza, mint vendég.

- 19-kén Kisértés. Színmű 5 felv.
- 21-kén Rakóczy fogsága A színház javára. Nagy Lujza a játékonny czél iránti részvétől *díj nélkül* működött.
- 22 kén Havasi rémkirály. Bohózat 3 felv.
- 23-kán Bé a futása Dalmű 2 felv. Házasság élete. Vigjáték 1 felv. *először*. Nagy Lujza, mint vendég.
- 24-kén A völgy lilioma. Dráma 5 felv. Nagy L. m. vend.
- 25-kén Dobó Katicza. Népszínmű 4 felv.
- 26 kán Korona és vérpad. Dráma 5 felvon. Nagy Lujza utolsó föllépte és jutalomjátéka.
- 28-kán Zampa vagy a márványhölgy Vitézi dalmű 3 felvonásban. Tótfalusi Gusztáv javára A dalműben előforduló orgonajátékot a most legújabbán föltalált „*Harmonion*“ hangszeren előadja: Berecz Ede úr.
- 29-kén Orosz Ferencz, zongora művész, hangversenye; szavalat és énekrészekkel 2 szakaszban.
- 31-kén Szavalati-ének és zene-akadémia 2 szakaszban. A kolozsvári *Nőegylet* javára.

April.

- 6-kán Csikós. Népszínmű, dalokkal 3 felvonásban. Szabó Pepi, újonnan szerződött tagnak első föllépte.
- 7-kén Hazatértek. Eredeti dráma 4 felvonásban. Mátrai Mari, újonnan szerződött tagnak 1-ső föllépte.
- 8-kán Romeo és Julia. Szomorujáték 5 felvonásban. Lendvay Márton úr és Lendvayné asszony, a pesti nemzeti színház elsőrendű tagjai, mint vendégek.
- 9-kén Makranczos hölgy. Vigjáték 4 felv. Lendvay-pár, mint vendég.
- 11-kén Guttenberg. Dráma 4 felvonásban. Lendvay-pár mint vendég.
- 12-kén Nem tűröm a háznál. Vigjáték 3 felvon. *először*. Lendvay-pár, mint vendég.
- 14-kén Hamlet. Szomorujáték 3 felvon. Lendvay-pár mint vendég. Lendvay Márton jutalomjátéka.

- 15-kén Szép molnárné. Vigját. 1 felvon. Hauser Miska, hegedűművész hangversenye 2 felvon sban.
- 16-kán Rózsa és Rózsika. Vigjáték 4 felv. Lendvay-pár, mint vendég.
- 18-kán Ármány és szerelem. Dráma 5 felv. Lendvay-pár, mint vendég. Lendvayné assz. jutalomjátéka.
- 19-kén Ördög naplója. Vigjáték 3 felvon. Lendvay-pár vendégjátéka.
- 20-kán Műegyveleg 2 felv. Műkedvelők által előadva. A helybeli nyilvános vivőiskola javára.
- 21-kén Egy nő, ki az ablakon kiugrik. Népszinmű, dalokkal 3 felv.
- 22-kén Ernáni és Linda című dalműből magán-dal. Lengyel nemzeti dal. Magyar népdalok. Előadva Jankovszka Odrovaz Eleonora lengyel énekesnő által. Charlotte kapitány. Vigjáték 3 felvonásban.
- 23-kán Ő nem féltékeny. Vigjáték 1 felv. Férj az ajtó előtt. Vig operette 1 felvonásban.
- 25-kén Színházi képtelenség. Bohózat dalokkal, tánczokkal elő-utó és felvonások közötti játékkal 4 felvonásban, *először*. Az előadás díszleteit u. m. a színlapfüggönyt, földszinti és emeleti páholyokat, a legelésző csordát készítette Beczkai János, színházi festő.
- 26-kán Színházi képtelenségek közkivánatra.
- 28-kán {Chassé-croise. Vigjáték 1 felv. *először*.
{Szamártej. Vigjáték, énekekkel 1 felvon.
- 29-kén Egy szegény ifju története. Szinmű 5 felv.
- 30-kán Légyott sötétben. Vigjáték 1 felv. *először*.
Elizondói leány. Operette 1. felv.

Május.

- 2-kán A nyomorultak. Dráma 2 részben elő- és utójátékkal, *először*.
- 3-kán Színházi képtelenségek, *harmadszor*.

- Fehér Othello. Vigjáték 1 felvonásban.
- 4-kén { Zenészeti, ének és szavalati akadémia 1 felv.
A kolozsvári külső magyarutczai ref. egyház kör-
nyezetének diszitására.
- 5-kén 30 év egy játékos életéből Dráma 3 felv.
- 6-kán Egy szekrény rejtelve. Er. népsz. dalokkal 3 felv.
- 7-kén Robin tanár. Vigj. 1 felv.
Becsület szó. Vigj. 1 felv. Lendvay-pár, *utolsó föll.*
- 9-kén Villette Marquisné. Szinmű 5 felv. Follinusné,
hosszas betegsége utáni, *első föllépte.*
- 10-kén Jön a franczia. Ered. népsz. 3 felv. Boér János
jutalomjátéka. *Először.*
- 12-kén Harmadik magyar király. Ered. dr. 5 felv.
- 13-kán Nyomorultak *másodszor.*
- 14-kén 10,000 forint. Ered. népsz. 3 felv.
- 16-kán Velencei kalmár. Dráma 4 felvonásban. Gyulai
Ferencz jutalomjátéka.
- 17-kén Szökött színész és katona. Ered. népsz. 3 felv.
- 18-kán Család öröme. Vigj. 3 felvon. *először.* Elizondói
leány. Operette 1 felv. a *színház javára.*
- 19-kén Kisértet. Ered. népsz. 3 felvonásban.
- 20-kán Köszörtetlen gyémánt. Vigját. 1 felv. Átváltozott
macska. Operette. 1 felvon. Szabó Pepi javá-
ra. *Először.*
- 21-kén Egy pohár víz. Vigj. 5 felv.
- 23-kán A menekültek. Dráma 5 felv. *először.*
- 25-kén Egyveleg. **Utolsó** előadás.

GYERTYATARTÓ.

Vigjáték 1 felvonásban.

Caraguel C. után francziából

TARNAY PÁL.

SZEMÉLYEK:

Lucenay	*Molnar úr.
Lucenayné	B. Appraxin Julia grófné.
Lucien	Bényei úr.
Szobaleány	Láng Mari.

(*Budoire — oldalajtókkal — a fenékajtó mindkét szárnya tárva és kivilágított szalonok sorára nyílik.*)

1-ső Jel. Lucenay, Lucien,

(*balra a kandalóhoz támaszkodva állanak (báli öltözet.)*)

Lné. Tehát holnap utazik ön Brestbe?

Lucien. Holnap reggel hat órakor; az az tulajdonképpen ma, mert éjfél már elmúlt (*az órára pillant*). Pár óra mulva távol leszek Páristól — néhány nap még — és Frankhont örökre elhagyom.

Lné. Az Andromede fregátra megy ön?

Lucien. Igen, nagysád; a mexikói hajóraj erősítésére megyünk.

Lné. S ezt oly siralmas hangon mondja ön, mint ha az út, melyre kél, nem a legkellemesebb utazások egyike volna. Ez harmadik útja önnek; már kora ifjúságában meglátogatta Amerikát, Indiát, sőt Chinát is, honét ön nekem gyertya ellenzőket, s egész rakás apró chinai bálványokat hozott szalonomba. Irigylem a tengerész életét. Mily boldogság oly messze, messze utazhatni!

Lucien. Volt nagysád már valaha Francziaországon túl?

*) E szerep kiosztással adatott először Kolozsvárt márczius 3-kán 1863-dik évben.

Lné. A múlt nyáron voltam Vichyben.

Lucien. Kisértsen meg egyszer egy útat Olaszországba — azon pillanatban, midőn a határt átlépi, fogja hallani, hogyan suttogja fülébe a szellő Stúárt Mária dalát.

Lné. Azt mondják, hogy ez a dal csak költött dal; — de ön igen mélabús lesz, én visszatérek a salonba — a háziasszony helye vendégei között van.

Lucien. Hogyan? ily hamar?

Lné. Valóban — ön visszaél a távozó barát jogai-
val! Láttam, hogy ön szomorú, gondolataiba mélyedt,
hogy úgy jár fel s alá a salonban, mint valami kísértő
lélek, megszántam önt, s bele egyezem, hogy elbucsuzása
végett egy negyedórára e szobában találkozzam önnel, s
még ezt sem elégli? Mexikó nem a más világ, barátom,
s majd ismét látjuk egymást!

Lucien. Nem az út hosszúsága, de a bánat azu-
tán, kit elhagyunk, teszi szomoruvá az elutazás pillanatát.

Lné. Sentimentalis szólam! —

Lucien. Melyet, makacsul, nem akar érteni.

Lné. Elbűcsuzott már férjemtől?

Lucien. Még nem.

Lné. Ó szokása szerint azonnal a klubba fog men-
ni. Nyujtsa karját s vezessen a salonba vissza! (*lassan
beszélgetve el.*)

2. Jel. Szobaleány — *theát hoz.*

Szobal. Hála Istennek! Csak hogy ennek is vége
van.. remélem, hogy a nagyságos asszony nem ad több
estélyt a télen. Ez úntatja a nagyságos urat — úntatja a
nagyságos asszonyt, engem is úntat, és én meg nem
foghatom hát, hogy miért... na! a thea itt az asztalon,
s minden rendben... már most jöhet a nagyságos asz-
szony! — (*balra el.*)

3. Jel. Lucien.

Lucien. (*vissza jő.*) Midőn elváltunk, nekem úgy
tetszett, mintha keze az enyimben reszketett volna; hangja
remegett... ah! de szomorú képzelgéseknek engedem át

magamat. . . . Csak az én kezem reszketett — csak az én szívemben, és nem egyszermind az övében is volt hevélly és felindulás . . . nem szeret engem! az egész csak álom volt! *(egy feauteuilbe ül)*, mily hidegen vett tőlem búcsút! Egy szóval sem vigasztalta még azon fájdalmat, mely szememben, hangomban, sőt hallgatásomban is kifejezi magát! Ha eltávozám, új ünnepélyekben pompázand szépségével, melyet a hódítások nagy száma elfáraszt, s meglehet, hogy ezen irányomban elútasító nő valamely önhitt ember állhatatos hizelgéseivel beengedi magát hálóztatni — ah! e fájdalmas gondolatra semmi szükségem sem volt! ne gondoljunk többé az egész dologra s menjünk innét! — De nincs erőm! e hely itt mindent az ő nyomát viseli — a lég az ő párfülmjéttől issza, lába e szőnyegen nyugott s mintha a tükrök is megtartották volna arcza viszfényt. Ah! szerencsétlen! hogy nem tudod kiragadni magad e bűvölet gyűrűiből! — nem, így nem hagyom el . . . ő visszajövend ide — még egyszer utoljára akarok vele beszélni — tudja meg, hogy ha elmegyek is, de szívemben drágaképet viszem magammal — haragudni fog? eltűzend magától? legyen! inkább szeretem haragját, mint azon gúnyos közönyt, melyet eddig irányomban mutatott. Igen, én mindent kockáztatok, hogy csak még egyszer láthassam, hogy mondhasam neki azon szót, mely ajkaimon ég! De ime itt jő!
(az ablak függönye mögé rejtőzik.)

4. Jel. Lucenayné, Szobaleány, Lucien *(rejtőzve.)*

Lné. *(a kandallóhoz közeledik, s az órát nézi)* Gyujts tüzet a kandallóban; aztán menj, nézd meg, ki van-e minden oltva a salonban. Lucenay úr már elment hazulról?

Szobal. A nagyságos úr már az estély vége felé elment.

Lné. Jól van! zárd be az ajtókat *(teszi.)*

Szobal. Nem parancsol nagysád egyebet?

Lné. Nem — elmehetsz.

(Szobaleány el.)

5. Jel. Lucenayné, Lucien *(elbujva.)*

Lné. *(lassanként vetkeződni kezd.)* No legalább egy ideig békeség lesz házamnál. A világnak is eleget tettem. De rettenetesen unalmas dolog! *(ásít)* mindjárt két óra! az a szegény Lucien nagyon szomorú volt ma este, s csak tőlem függött s szive mélyében olvashattam volna... Jéghideg voltam iránta; azt hívé, hogy távozását közönnnyel vettem, — de mit mondhattam volna neki? ha egyszer távol lesz, a magával vitt benyomás el fog mosódni... ő még azon korban van, melyben a feledés ép oly könnyen jő, mint az álom. Ugy legyen! e megzavart szív majd lecsendesül, ha távol lesz tőlem; de bár mily messze távozik is, legtöbb részvétem követi.

Lucien *(a függőnyt félre lebbenti, látszik.)*

Lné. Ah ön itt?

6. Jel. Lucien, Lucenayné.

Lucien. *(megzavarodva)* Nagysád!

Lné. Előre uram, előre! ön valóban dicső meglepetéseket tud szerezni. Ez oldalról még nem ismertem önt.

Lucien. Nagysád haragszik?

Lné. Valóban, nincs okom neheztelni! Éjnek idején egy nő szobájába belopózni, egy függöny mögé elrejtőzni s ott addig várni, míg az ajtó bezáratik, míg a cselédek eltávoznak, míg a nő egyedül van — valóban ez szóra is alig érdemes! — Nos uram, terve sikertült, ön tgyesen belopózott e szobába, oly ügyességgel, mely eléggé tanúsítja hidegvértségét és jártasságát illetően dolgokban, fogadja szerencse kívánatomat ezen ügyességéhez, melyet önben nem gyanítottam. Végre tehát egyedül vagyok önnel, úgy a mint kívánta. Tessék, beszéljen!

Lucien. Nagysád könyörtelen s én azt nem érdemlem. De különben, ha megmondanám is, mily vak hevtületnek engedtem, midőn ide jövék, az még sem lehetne mentségem. Még egyszer utoljára akartam nagyságodat látni... szerelmem!...

Lné. Ne mondja ki e szót! —

Lucien. Hallgatok! nem marad tehát egyéb hátra, minthogy tévedéscmért bocsánatát kérjem. Nagysád felkölt lelke meg fogja érteni egy húsz éves fiatal szív őrtült szerelmét s elég nagylelkű leendő azt el is feledni. A mondottakhoz egy szót sem teszek, és távozom.

Lné. Távozik? könnyű azt mondani; de merre távozik? ön nem is tudja meggondolatlansága minden következményét. A házban minden ajtó zárva, s mindenki alszik; felköltük a cselédeket, hogy önt tőlem éjjél után, többi vendégeim elmente után egy órával távozni lássák? ez annyi suttogásra, pletykára adna alkalmat, hogy erre gondolni sem lehet. Drámákban és regényekben megjárja, hogy az emberek ablakon ki- és besétálnak; de ha az alatt, míg ott a függöny mögött rejtőzött időtöltésből megmérte az emelet magasságát, tudhatja, hogy ezen úton sem távozhatik, ha csak elővigyázatból jó előre magát kötélletrával el nem látta. Ha van kötélletra zsebében, most a pillanat, hogy távozzék!

Lucien. Nagysád szétzúzza lelkemet!

Lné. Azt felteszem önről, hogy elhatározta magát az ablakon kiugrani és nyakát kitörni; de mit nyernék én ezzel? az egész utca összefutna azon férfi köré, ki erkélyemről ugrott le, — de ez még nem minden. Lucenay úr az estély vége felé szokása szerint a klubba távozott s meglehet, hogy haza jöve, betér hozzám theázni, mit teszünk ekkor? ön csak kimenekül a bajból, kardvágást kap, vagy ad, s az egész dologban semmi sincs, a mi egy férfit megijeszthet; de én! én uram, én el lennék veszve! ön tehát innen most el nem távozhatik, s itt még sem maradhat, hogy magát veszélynek, engem pedig végromlásnak ki ne tegyen. No látja, ez az, a mire ön nem gondolt, midőn e szobába jött s a függöny mögé elrejtőzött.

Lucien. Kétségbe vagyok esve!

Lné. Hozzon ide egy támlányt, fejezzük be az éjet itt a kandalló mellett, s mint katonák az előrsön csevegjünk a riadó pillanatig. — Nyert ma este a játékban?

Lucien. Én igen nevetséges színben tűnhettem fel nagyságod előtt.

Lné. Őszintén szólva, az imént nagy mértékben így volt — most már nem annyira.

Lucien. S honnét e különbség? a helyzet még mindig ugyanaz.

Lné. Az igaz, hogy ugyan az; de az imént még nem tudtam hidegvérrel szemügyre venni. A mióta tudja, mily veszélyben vagyunk mind a ketten, helyzete s viselete emeltebb.

Lucien. Nagysád bátorsága meglep!

Lné. A világ azt szemtelenségnek kiáltaná ki; pedig helyzetemben bár minden látszat ellenem szól is, lelkiösmeretem jogosít bátornak lennem. Mondja ön, ha én is szeretném önt — meddig, mennyi ideig szeretne ön engem?

Lucien. Miért e kérdés? egy óráig! egy századig! mit bánom én! a szerelemben a „most“ minden. Azt kérde nagysád, mennyi ideig fogom szeretni? oly nőnek, mint nagysád, ily kérdésre nem lehet sem üres szólamokkal, sem mindennapos esküvel felelni; azért én is azon nyílt őszinteség színvonalára akarok felemelkedni, a melylyel nagysád szólt hozzám. Én az eféle dolgokban meglehetősen járatlan vagyok; azonban azt hiszem, hogy vannak férfiak, kiknél a szerelem csak szeszély, könnyen lobban, könnyen elalszik; de ellenben vannak mások, kik erélyes és mély érzelmet tanusítanak, melyet a kielégíthetés ki nem ólt, az idő csak erősbit, mely a kiábrándulásnak is ellen áll, s csak akkor hal el, midőn a szív, melyből eredetét vette, megszűnik dobogni. A férfiak melyik osztályába tartozom, még nem tudom. Ugy hiszem az utóbbiak a legboldogabbak, s szeretnék hozzájok hasonló lenni. Csak annyit tudok, hogy nagysád szerelmeért oda adnám!...

Lné. Meg lehet, hogy sokat ígérne érte, de nem adhatna mást, mint a mivel rendelkezhetik, a jelen órát! Lucien! hallgasson reám, önnek családja van, mely szép

tehetségeinek miként lett használatáról számot kérend öntől; gondoljon anyjára és nővéreire, még pedig gondoljon gyakrabban ezekre, mint álmai hölgyére s adja Isten, hogy ezzel csak igen későn találkozhassek! szem szemben, kéz kézben, vajjon tudja ön, hogy hová sodorhatnák önt e csalogató örvények?

Lucien. Talán a boldogság felé, bár mit is mondjon nagyságod kegyetlen okoskodása.

(*A fenékajtón lassu kopogás.*)

Lné. Férjem! a válságos pillanat itt van! önnek el kell rejtőzni!

(*Lucien az ablak redőny mögé buvik.*)

Lné. Nem ide! (*a bal oldal ajtóra mutat*). Oda, szobámba! történjék bár mi is, én megbocsátok önnek!

Lucien. (*el bal oldalra.*)

7. Jel. Lucenayné, Lucenay.

Lucenay. Háborgatom önt?

Lné. De hogy!

Lnay. Gondoltam, hogy e félig átvirasztott éj után, még nem feküdt ön le. De ismétlem, ha terhére vagyok, szobámba megyek (*indul a jobb oldalra*).

Lné. Nem, csak maradjon!

Lnay. Van egy findzsa theája számomra szendvicsekkel? A klubból jövök, hol egy gyönyörű történetkét hallottam, elmondom önnek.

Lné. Mily nemű ezen történetke?

Lnay. Botrányos. Holnap egész Páris tudja, de öné az elsőség. A történet egy pár papucsról szó!

Lné. Bizonyosan valami rágalom, én hallani sem akarom.

Lnay. Ön ismeri a történet hősnőjét, s mindennap találkozik vele a nagy világban, nem árt ha megtudja. E szendvicsek felségesek és theája isteni! tehát én azonnal elkezdem Nangis asszony papucsainak történetét.

Lné. Nangis asszony? az a gyönyörű nő, ki a télen annyira divatban volt?

Lnay. Ugyan az! Ön tudja, hogy Nangis asszony szenvedélyvel szereti a himzést, valóságos Penelope! Egy idő óta tehát Nangis asszony egy pár papucson dolgozott himző rááján — már az szokás, hogy az ember papucsokat nem himez önmaga számára, az ily munka mindig ajándékuul van szánva valakinek, leggyakrabban a nagypapának.

Lné. Ugy van!

Lnay. A nagypapának vagy a férjnek. Nangis úr is így gondolkodott, midőn észrevette, hogy neje egy pár papucsot himez, és miután Nangis asszony e munkát nem igen rejtegette előtte, ebből azt következtette, hogy a himzés az ő számára készül. Gyöngéd ember lévén, úgy tett, mintha semmit sem vett volna észre, neje neki a dologról mit sem szólott, tehát ő is hallgatott; de a munka előhaladását titkon figyelemmel kísérte. Mit mond ön Nangis úr ezen magaviseletéhez?

Lné. Folytassa!

Lnay. A világon mindennek van egyszer vége, még a himezésnek is. Egy szép reggelen a himzés a rájáról eltűnt. Nagyon helyes, gondolá magában Nangis úr, az új év közelget, a papucs már cipészemnél van, ez lesz új évi ajándékom nöm részéről. Ezen gondolatra kezét dörzsölte megelegetésében; az új év megerkezik — papucs nélkül! Nangis úr megütődött, de így gondolkozott: „Szent Prosper napja három hét mulva lesz, legyünk türelemmel.“ Ön talán tudni fogja, hogy Nangis urat keresztneven Prospernek hívják. Szent Prosper napja azonban ép úgy elmúlt, mint Marlborough dalában szent háromság napja, s nem hozta meg a várt papucsokat. Nangis úr, ki már bizton hitte, hogy a papucs övé, dühös lett. A mi ezt illeti, én úgy találom, hogy nem volt igaza; mert egy kissé könnyelmű volt ebbeli hitében.

Lné. Végezze már el egyszer!

Lnay. Nangis úr nehezen tudá eltitkolni megelegetlenségét, a házban motozott mindenfelé, egész nap el-

nyomott dühvel járt fel s alá, s azon töprenkedett, hogy hová juthatott felesége himzése? Most jó a kaland vége, mely egyszerre tragicus kimenetelt vesz. Tegnapeste már jó későcskén, Nangis úr neje szobájába megy, s az ablak mellett jobbra, közel az ablak függönyökhöz, egy tábori széken, például mint itt ni *(azon ablakra mutat, hol Lucien el volt rejtve)* meglát valami vöröset. Nangi rövid látásu levén, szemüvegét becsiptetve lehajol, vagy is inkább odarohan, s megismeri a papucsokat. Sejtí ön már most ki számára himezte Nangis asszony a papucsokat? Tulajdon maga számára, kedvesem. De az egész dologban az a legmulatságosabb, hogy a papucson kívül Nangis úr még valami mást is fedezett fel, a mi a férj szemét igen boszantani szokta, t. i. egy uracs csizmáit, ki a függöny mögé volt bujva. Na már most elképzelheti, hogy a papucsokhozi reményében felstülten, Nangis urnak nem nagy kedve volt nevetni. Uram, szólt, én látom önt — az uracs előlépett — képzeli nemde, hogy ki volt?

Lné. Tolvaj.

Lnay. Mondja inkább, hogy egy kedves kis szerető, a leggyönyörűbb fodrozott hajjal, de a kit mostani otléte egy kissé genirozott. Már most elképzelheti mi lett ebből! Azt mondják, hogy Nangis úr így szóla nejehez: „én nem térdeltem volna le a táboriszék előtt, tehát azt sem láttam volna meg, a mi a függöny mögé volt elrejtve, ha a helyett, hogy a papucsokat magának tartotta, azokat nekem adta volna, a mint ez már szokás. Mi lett a vége? válás, és Nangis asszony becstülete oda!

Lné. Szegény nő!

Lnay. Megvallom, nagyon csodálkozom rajta, hogy még sajnálni is tudja.

Lné. Én nagyon csodálkozom ön felett, hogy ilyen történetet oly könnyed és gunyoros modorban elbeszélni képes.

Lnay. Meg lehet, hogy nincs igazam, s kétségkívül jobban tenném, ha Nangis urat kárkoztatnám.

L.n.é. Én senkit sem ítélek el, és senkit sem kár-
hoztatok, én megelégszem azzal, hogy Nangis asszonyt
sajnálom. Hogyan! tehát ha egy nőnél férfit találnak el-
bujva, már az elég, hogy e nő örökre elbukottnak kiál-
tassék ki? hát elég a látszat, hogy ellene ily kegyetlen
ítélet mondassék ki, melyet fellebbezni nem lehet? és ti,
oh csalhatatlan bírák, az ily eljárással nagyon meg vagy-
tok elégedve!

L.n.y. Jó, én tudom, hogy a regényekben igen sok
ártatlan üldözött nőt lehet találni, de kérem, gondolja csak
magát a férj helyzetébe, és mondja, hogyan tetszenének
önnek bizonyos látszatok?

L.n.é. Ha én férfi volnék, s nőmet mindedig becsü-
letesnek tudnám, bizonyára elég erős szívvel bírnék, hogy
szavának higgyek, mely minden bizonyíték között a leg-
kevésbé csalhat meg.

L.n.y. Ily képtelenséget csak önnek szabad állita-
ni, s csak azért is mondhatja, mert tudja, hogy ugy be-
csülöm önt, mint semmi más nőt a földön.

L.n.é. Köszönöm a bókot, de azért mégis úgy látom,
hogy alkalmilag nem hinne nekem vakon. Miután ön a
nőket Boccatióból tanulmányozza, azt gondolja, hogy is-
meri őket.

L.n.y. Boccatiót ne ocsároljuk asszonyom, sok jó
van benne.

L.n.é. Ön elmondá nekem Nangis asszony papucsai-
nak történetét, én erre egy föltevással felelek. Egy fiatal
ember szerelmes egy nőbe, ki őt semmivel sem bátorította
fel. Egy este a mi szeleburdink elveszti eszét, a nő szo-
bájába titkon belopódzik, ki őt ablakfüggönyei mögött
elbujva találja. Mit kell a nőnek tennie?

L.n.y. Ezt kérdezni sem kell, miután megmutatta
a lovagnak lépte borzasztóságát, kiteszi az ajtón (ugy be-
szél mint karagos nő). „Mit jelentsen ezen magaviselete
uram? és minek tart ön engem“? olyan nő vagyok én,
kivel hasonló dolgokat szabad elképzelni? szemtelen! tá-

vozzék azonnal, vagy férjemet hívom.“— A szerelmes urfi megszégyentülten elhordja és soha többé nem is mutatja magát!

Ln é. Nagyon helyesen! de mi előtt a szerelmes urfi eltávozott volna, mielőtt a nő azon szép prédicatiót tartja neki, melyet ön oly hévvel adott elő, a férj, ki mit sem gyanít, meglepi őket. A nő erre előadja neki a dolgot, hogyan fogja venni a férj ezen bizalmas közlést, mely némileg a kényszer színét hordja magán?

Ln ay. Igazat szólva a férj zavarban lenne. Ha szellemdús férfi....

Ln é. És Boccaciót olvassa.

Ln ay. Annyira bántja Boccacio? Ám legyen, én megvallom, hogy e bizalmas közlést némileg kénytelen volnék egy komédia jelenetének venni, melyben nem ő játsza a legszebb szerepet. Az ilynemű cselek mindennapiak, de azért még sem engedhetem meg az ön feltevését, melynek minden alapja hiányzik. Csak tolvaj szokott éjnek idején valahová hivatlanul betolakodni, szerelmes urfiak hasonló merényt csak jó remény fejében szoktak kockáztatni.

Ln é. Ön szabadulni akar kérdésem elől? minden lehetséges! én azt állítom, hogy az én feltevésemben semmi valószínűtlen nincs, és én megmaradok mellette. Tehát ime itt egy nő a legveszélyesebb helyzetben, nála szerelmes urfi van elbujva, ki az égből cseppent alá — ártatlansága nem használ neki semmit — s minden látszatot vádolja. Hogyan meneküljön? egész lelki erejét, egész szellemdússágát arra fogja felhasználni, hogy férjét minden kigondolható módon elámítsa s elrejtse előle az álkedvest, épen mintha igazi kedves lenne! Ezt kell elérnie vagy veszve van! férje nem mer erényében binni, mert fél, hogy nevetségessé teszi magát, még nevetségesebb ugyan így, de azt meg sem álmodja! Kényszeríti nejét, hogy becsülete megmentése végett egyszer megcsalja! Ki áll jól, ha vajjon elkapatva tegnapi győzelme által, más

nap újra meg nem csalja-e? de ez úttal, hogy bűnét elföldje! a férfiak oly különös ügyetlen zsarnokok! visszaütasítjátok a bizalmat, a nővel rabszolgánokként bántok, a nőnek nem marad egyéb hátra, minthogy a rabszolgák fegyverével: ámitással, hazugsággal, csalással védje magát!

Lnay. Eh! bagyjuk el! látom az ön idegei ingerültek... Nangis asszony története megzavart. Jó éjt!

Lné. *(félre)* Ő elmegy! én Luciennel egyedül maradok — ha pedig itt marad, újabb veszély! *(fenn)* Hát már oly késő az idő?

Lnay. Nem mulasztok semmit; de az már csakugyan igaz, hogy ön ma este Nangis asszony miatt oly csodálatos nézeteket fejtett ki...

Lné. Eh! hagyjuk e szerencsétlen nőt! — nem iszik még theát? Az ön története ugyan eléggé pikáns; de azért még sem szeretem az ön klubbját. Valóságos pletyka műhely!

Lnay. Kevésbé mintsem gondolná — ott nem csak pletykáznak, hanem játszanak is.

Lné. Bosztont?

Lnay. Néha; de leginkább ékártét.

Lné. Ön is játszik?

Lnay. Ritkán és mindig nyerek.

Lné. Az mindegy; a játék rettenetes dolog s az csak ürügy, hogy a klubba jártok. A férj így szól: „a klubba megyek! s erre nincs mit felelni.“ — Vajjon nincs Boccacióban egy pár szép történetke erről, hogy miként szedték rá a férjek nejeiket? Boccacio idejében is járták már az emberek a klubbokat?

Lnay. *(nevetve)* Én szeretném önt egyszer már komolyan szerelemföltőnek látni.

Lné. Szerencsémre e bogaram nincs. Ugy hiszem, a múlt héten volt valamelyik éjen, midőn nem tudva aludni, felkeltem ágyamból, s az ön szobájába mentem, hogy magamnak onnét könyvet hozzak. Négy óra volt reggel, s ön még nem volt itthon — micsoda életet visz ön?

Lnay. Azon éjszakán egy ünnepélyes fogadás tanult valánk, mely Marcilly báró és Wilson James kapitány között történt. Hát nem mondtam még el önnek ezt?

Lné. Ha nem csalódom, említett valamit róla másnap, de én még félig aludtam — *(félre.)* Ah! meg akarsz csalatni!

Lnay. A dolog meg is érdemelte a virasztást. Wilson abban fogadott Marcilly ellen, hogy ő a barrières de l'Étoile-tól az angol kávéházig elmegy — képzelje hogyan?

Lné. Összekötött lábbal?

Lnay. Nem.

Lné. Hátra felé fején? bukfenczeket vetve?

Lnay. Ön ki nem találja. Wilson arra fogadott, hogy kezében egy pálczával odáig bekötött szemmel elmegy.

Lné. S a fogadás végrehajtása éjjel történt?

Lnay. Igen, hogy a kocsik össze ne gázolják.

Lné. Mily örültség!

Lnay. Csak kell az embernek idejét valamivel eltöltenie. Aztán az ily nemű gyakorlat ügyességet is szerez.

Lné. S ki nyerte meg a fogadást?

Lnay. Teringettét! hát Wilson! pompás fiatal ember! legközelebb bemutatom önnek.

Lné. Csak hagyja abban, nagyon félek az alvajáróktól.

Lnay. Alvajáró? hisz azért még nem kell az embernek alvajárónak lenni, hogy azt véghez vihesse; az egész dolog könnyebb, mintsem az ember gondolná. Jól megjegyeztem miként tett Wilson. A szemét bekötik az embernek — jó... erre kezébe veszi pálczáját és megindul, de arra gondosan figyel, hogy melyik lábbal lépett ki legelőször — ez a legfontosabb! — lassan előre halad, de nagyon kell vigyázni, hogy a pálcza...

Lné. Mind ez igen szép; de Eduárd, kérem önt, ne maradjon olyan sokáig klubbjában! ha ma este oda nem ment volna, ama rüt történetet sem hozza haza, mely miatt majd hogy össze nem zördültünk.

Lnay. Összezdördültünk? bizonyára nem... önnel nem lehet sem összekoczkodni, sem kibékülni, mert ön a legcsekélyebb féltésre sem méltat.

Lné. S ha féltékeny lennék, mi ezélja volna féltékenységembek? -- Nézze inkább már három óra s ön csak az imént jött haza — mikor megy, mikor jön ön, én azt mind nem tudom (*jobbra mutat.*) Az ön lakosztálya nagyon alkalmas oly férjnek, ki még szereti a nőtlenség szokásait folytatni. A lakosztály végén rejtett lépcső is van, mely az utcára nyíló kis ajtóhoz vezet s ezen ajtó kulcsa az ön zsebében van. Hát lehet-e ennél jobban rendezettebb szállást találni? én azon ajtót befalaztatom azon napon, a midőn féltékeny leendek.

Lnay. (*kezében fojja*) Akarja ön e kulcsot?

Lné. Min? ön másikat csináltatna magának.

Lnay. Tehát ennyi bizalommal van irántam?

Lné. És többel van ön a nők iránt?

Lnay. Én a kulccsal becsületszavamat adom önnek.

Lné. Vajjon hitt volna Nangis úr a papucsokkal történt kaland után nevének — szavának?

Lnay. Ez aztán megátalkodottság! (*a kulcsot a kandalóra teszi.*) Ime, ezentúl csak a nagy kapun fogok ki- s bejárni (*szilnet*).

Lné. S ritkábban fog a klubba menni?

Lnay. Többé nem is megyek oda.

Lné. Kivéve ha megint valami olyas különöz fogadás adja elő magát, mint amaz éjen, — és ön mondá, Wilson kapitány mellett fogadott?

Lnay. És husz aranyat nyertem.

Lné. Bizony megérdemelte volna, hogy elveszítse.

Lnay. De ha mondom önnek, hogy nincs annál semmi könnyebb! az ember azt képzei magának, hogy Afrika közepén halad át.

Lné. Szeretném azt látni, hogyan vinné azt véghez.

Lnay. De már ez mégis különös makacosság! hát csakugyan azt hiszi ön, hogy én nem lestem el tökélete-

sen Wilson eljárását? Fogja a pálczát, gondosan megjegyzi magának, mint már mondtam, hogy melyik lábbal lép ki — ez lényeges dolog! Wilson megvallotta nekem — aztán. . . .

Lné. Eh! ön egyedül és bekötött szemmel még öltözőszobámba sem tudna bemenni.

Lnay. No már ez mégis sok! miben fogad?

Lné. A miben akar. Öltöző asztalomon van egy nagy négyszögletti flakon — el tudná azt bekötött szemmel hozni?

Lnay. Miért bekötött szemmel? hisz éj van!

Lné. S az ablakok világossága? vagy már a holdfényre is gondolt?

Lnay. Biz Isten nem gondoltam. Tehát kösse be szememet.

Lné. Nekem elég, hogy ily elhatározottnak látom; elég a gyermekeskedésből, ha valaki látna bennünket.

Lnay. Eh mit! 4-dik Henriket egy követ akkor lepte meg szobájában, midőn gyermekeivel szőnyegen játszott; s ez a jó királyt épen nem zavarta — nos, beköti szememet?

Lné. Akarja? akkor valami kellene — egy kendő.

Lnay. Az öné (*a zsebkendőt egy mellékasztalról elhozza*).

Lné. De előre mondom, hogy a fogadás komoly.

Lnay. Magam is ugy szeretem.

Lné. (*beköti a férje szemét.*)

Lnay. Mily illatos e kendő!

Lné. Ön lát a kendő alatt?

Lnay. Vak vagyok, mint az igazság!

Lné. S nem fogja levenni a kendőt?

Lnay. Ha nem bizik bennem, jöjön velem.

Lné. Nem, be akarom önnek bizonyítani, mennyire bízom önben.

Lnay. Az imént nem így beszélt, midőn a kulcsról volt szó.

Lné. (*félre*). Gyanít valamit! s el akar ámitani!?

Lnay. Nos ásszonyom?

Lné. Itt van pálczája. Várjon, majd kinyitom szobám ajtaját. *(félre)* Ah! Istenem! őrizz meg! *(kinyitja az ajtót)* már most indulbat!

Lnay. *(lassan bemegy a szobába jobbra.)*

8. Jel. Lucenayné, Lucien.

Lucien. *(a mellékszobából kijő.)*

Lné. Ön kétségkívül hallotta a mi e szobában történt s mondatott? *(egy kis porcellán gyertyatartót gyújt meg, mely a kandallón volt — Luciennnek adja s megnyitja előtte férje szobájának ajtaját.)* Menjen át e szalonon, ott rejtett lépcsőre talál — a kis ajtó kulcsa pedig itt van.

Lucien. Nagysád bocsánat!

Lné. Ha az ajtót kinyitotta, dobja a kulcsot akarhová. *(nevetve)* E gyertyatartót tartsa meg tőlem ezen éj emléketül.

Lucien. S nagysád megbocsát?

Lné. Mindent elfeledek. Már most távozzék s legyen boldog!

Lucien. Isten önnel, nagysád! Isten önnel! *(kezet csókol s el.)*

Lné. *(egyedül az előszinre jő)* Most mindkettőtől meg vagyok mentve.

9. Jel. Lucenay, Lucenayné.

Lnay. *(megjelenik s leveszi szeméről a kötöt)* Ah! be jó, ha világosan lát az ember! *(boldogsággal lélekzel.)*

Lné. *(félre)* A mondat nagyon illik a helyzethez! *(fenn)* s flakonom?

Lnay. Bizonyosan az ördög vitte el; öltözőasztalán mindent felforgattam. Meg merek rá esküdni, hogy flakonja nincs ott — e miatt maradtam oly sokáig.

Lné. Valamimet bizonyosan összetörte.

Lnay. Biz az meglehet! de ez a megtalálhatatlan flakon?!

Lné. *(körülnéz)* Ah! ez a szelesség! hisz amott van, amaz asztalkán... nem jutott eszembe, hogy itt van, midőn önt oly messzire küldöttem érte!

Lnay. Nagyon derék! de már most remélem csak elismeri, hogy én nyertem meg a fogadást?

Lné. Legyen! bár semmi bizonyosság nincs rá, hogy csak hálósobám végeig is eljutott.

Lnay. S mi a fogadás jutalma?

Lné. Arról majd akkor beszélünk, midőn a kisajtót befalaztatja.

Lnay. *(gyöngéden)* Az holnap meg fog történni.

Lné. Akkor méltó lesz, hogy bizalmamat bírja, s akkor meg fogja tudni, miért ment ön lakosztályom tulsó végeig egy flakonért, mely nem volt ott.

Lnay. Hogyan? ön azt mondja...

Lné. Öt óra — menjen szobájába, emlékezzék ígéretére barátom, s higgye el, csak az ön hibája lesz, ha holnap a mai éj titkát meg nem tudja. — Vége.

ABC vén gyermekek számára.

BERNÁT GÁSPÁRTÓL.

A. Arany. Szép, de veszélyes csillám. Eddigelé több bajt, mint boldogságot okozott az emberiségnek. Az aranylánczoktól főleg őrizkedni kell. Az órát megvédik ugyan, ámde a jellem és függetlenségre, bilincseket fűznek Spárta még a pénzt is vasból vereté.

Azonban jó oldala is van. Egyszerű s boldog családi körben az arany menyegző. Továbbá ha aranyunk akkor van, midőn beszélni ezüst; hallgatni: arany.

B. Bokréta. Alkotmányos intézmények közt, szabad polgár kalapja mellett vagy hű kedvese keblére tűzve érdekes tünemény.

C. Czigány. Európa örök zsidója, hagyma, pénz és zsinagóga nélkül. A mókuskedély és fris egészségnek piros posgás grammatikája. Itt-ott hegedűvel születik. A magyar nemzetnek e faj sokat köszönhet, és viszont. Rájok nézve aligha átok nem lenne a polgárosítás.

D. Dohány. Constitutionalis növény. Ostromállapot alatt csak kinlódik, mint a hal szárazon. A magyar kedvencz csemegéül bálványozza e pipaabrakot. Életstükségletül tekinti, ohajtja, élvezi azt, mint a mindennapi kenyeret. A magyarnál oly eszmét képvisel a dohány, mint az ó Rómában a házi isten.

A tősgyökeres magyar ember e narcotikus szerrel szokta fumigálni a fatum és a meg nem nevezhető impertinentiáit.

E. Emigratió. „*Ne nyulj hozzám*“virág. Idegen ég alj alatt hervadoz. Legszentebb ohaja, imája: hazai földön halhatni meg, és azt a messzetávolban is boldognak tudhatni.

F. Fatum. A kegyes ég kegyetlen játéka, mely az emberi jellem próbaköveül rendeltetik. Terhe alatt a nemes lélek emelkedik, mint a magasra törő pálma. A világ eddigelé nem sok szerencsés nagy embert látott.

G. Gólya. Szabadságot lehelő alföldi rónák kedvencz szárnyasa. Eredeti magyar madár. Családias jellemmel van megáldva, többnyire ugyanazon háztetön fészkel.

A gólyák non plus ultra gólyáját nemzetünk kedves költője Tompa, halhatlanítá.

H. Hazafiság. A haza fogalma alatt azt értjük, a mi a miénk. A magyarnak egy Istene, egy hazája van. Hí magyar (főleg a mostani nehéz időkben) cosmopolita nem lehet.

A hazafiság széles és redős köpeny. Nyelvelők veszszőparipája. Ajkon lakik inkább, mint szivben.

Meg van írva azonban, hogy jó hazafinak lenni nehéz, de nem lehetetlen.

I. Ezt a betűt dicsőbb névvel nem lehet ünneplésbé tenni, mint a legnagyobb magyar nevével, mely így hangzik hogy: **Széchenyi István.**

Ifju nemzedék! imád az ő imája, jellemed az ő jel-
leme legyen.

K. Kártya. Sajátságos métely az emberiség nyakán; kiirthatlan malum necessarium (szükséges rossz). A vele való visszaélés sok hű kebelbe fúrá már a becstlétérzés, büszkeség és desperatio átkos golyóját. Az általa született teher túlszárnyal minden más fajú adósságot. Az ily ugynevezett smuczig adósság lidércznyomását gavallérember túl nem élheti.

E különféle alaku szörnyek, illő korlátok közé szorítva, mulatság és szórakozási eszközül nem csak megjárják, sőt pletyka s politikai villámhárítóul a társas élet egyik szükségletét is képezik.

A nemzedék okszerű nevelése által ezen kártékony erkölcsi nyavalya is kikapná a maga sújtó ostorát, mint sok más socialis ferdeség.

L. Lelenczház. A börtönök statistikája s a mindennapi élet tanusítja, hogy tévedésből hiba lesz, a hiba vétket eredményez, a vétkek pedig bünt terem. Egy magasztos irányú államnak gazdaggá kell lennie jótékony intézményekben, ha azon tökély felé akar szárnyalni, mely a közemberiség erkölcsi nemesedését czélozza.

III. Napoleon koszorujában legszebb virág a filantropia perpetuelje.

Lelenczház! jöjjen el a te országod nálunk is mielebb s minél több kiadásban.

M. Magyar. Soh'se povedáljunk e themáról sokat; elég az ahoz, hogy „*a magyar nem volt, de lesz*“.

N. Nagyság. Sok emberen bársony-nyereg, forintokkal garnirozva.

O. Ép államéletben ó alkotmány, s jó gazdánál ó bor, ó búza, ó széna, ó szalonna; családi köröknél ó szerelem, ó bizalom, ó kegyelet: mindig megtermik az áldás gyümölcseit.

P. Pénz. Világátok. Akkor is baj, ha van: ugy is fátum, ha nincs. Ha sok pénzed van: kirabolnak; ha semmi sincs: te rabolsz.

Q. Quodlibet. A hajdani alkotmány piperéivel sallangozott quodlibet czüg, ha azon tösgyökeres magyar érzelmű nőt viszünk az ősi házhoz, és ha őt a sirig ily állapotban meg is tudjuk tartani: nem mindennapi lotteria.

R. Róka. E ravasz fajnál, mely az emberek közé is behizelegte magát, legveszélyesb a politikai róka. Hunyt szemekkel is többet lát ő, mint más ép szemű. A menyinyiben ezer szint játszik: élő kalejdoskóp nevet érdemel. Rongyos köpenyből az évszak kívánalmái szerint különféle öltönyt képes alakítani. Vigyázz rá éjjel-nappal; kerüld ki, ha lehet, és vesd meg őt.

S. Sas. Fényes napba tekintgető szabad madár.

T. Tolvaj. E jó madarak közt a szív és időtolvaj a legveszélyesb. Befurja magát mindenhová mint a lég. Uram! őrizd meg e hyénafajtól az államszerkezetet!

U. Urhatnámság. Fertálmágnási nyavalya. Gazdája az ember és állat közt kinlódik. Helyzete: mindig nevetéséges. Erkölcsi haldoklások közt vegetál. E szánandó betegség curája: vagy pisztoly, vagy foglalkozás.

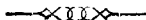
Z. Zene. Oly embertől, ki a zenére nem lelkestül: őrizkedjél.

V. Világ. Két világ van: egyik a nap alatt, másik a hölgy szívében.

Emlékkönyvbe.

Ha van erény a földön s van díj számodra, szelidlség!
 S szívbeli jóságnak van becse ember előtt,
 Ugy te, nemes hölgy, boldog vagy, sőt emberi kéjen
 Túl, boldogságod csak magad által erős:
 Isteneid neked, áldozatidra önérzetet adtak,
 Drágábbat kincsnél, angyali műveidért.

Vörösmarty.

A csalóka távol.

Hol messze ormokon aransugár szöckell,
 Feléjük húz szívem szelid reményivel,
 S ha rájok nézdelek, kinyílnak karjaim,
 Szememből könny pereg s meglepnek álmaim.
 Sejtésem ébredesz oly titkos édesen,
 Reményem vakmerő, reményem végtelen:
 Hegyen túl messzire boldog vidék terül,
 S mosolygóbb föld felett szelidebb ég derül;
 Rokonszív, és szabad, és fényölelte hon.
 S így bizton indulok a messze bérce felé,
 Velem leng álmam is s megyek tovább elé.
 Nyom s éget dél heve, s csak ott csügg hű szemem,
 Hol kék ködök megett virúl szebb édenem.
 De éj borong reám, útam homályba vesz,
 Nincs csillag és vezér, sűrű sötét fedez,
 Körültem barna éj hollói küzdenek
 S rózsás reményeim az égbe tűntenek.
 Hol vagy szabad haza, te fényölelte hon,
 Hol szív, mely értene, hol hű, nemes a rokon?

Tóth Lőrincz.

